Puriste- ja biopsiansivelyvalmisteiden tekeminen luuytimen morfologista tutkimusta varten

Luuytimen morfologista tutkimusta (Bm-MGGFe) varten tarvitaan luuytimen MGG -värjättyjä ja rautavärjättyjä puristevalmisteita sekä perifeerisen veren MGG -värjättyjä sivelyvalmisteita.

Luuytimestä otetusta näytteestä tulee tehdä 6 - *8 puriste*valmistetta, *mikäli* partikkeleita riittää. Perifeerisen veren näytteestä tulee tehdä neljä sivelyvalmistetta (ks. ohje **Veren sivelyvalmisteen tekeminen**).

Näytteen luuytimestä ottaa lääkäri. Useimmiten otetaan luuytimen aspiraationäyte. *Tietyissä kysymyksen asetteluissa ja mikäli aspiraationäytettä ei saada*, voidaan ottaa *myös* luuytimen biopsianäyte.

Luuydinnäytteestä voidaan pyytää myös muita kuin morfologisia tutkimuksia (esim. kromosomi- tai virtaussytometriset tutkimukset). Näiden osalta näytteenotto- ja käsittelyohjeet löytyvät laboratoriotutkimusten ohjekirjasta.

1 Aspiraationäytteen käsittely

1. Kellolasille pipetoidaan noin 3 tippaa 3.5 % Na -sitraattiliuosta.
2. Lääkäri aspiroi luuydintä 2 ml:n kertakäyttöruiskulla steriilisti ihon ja luukalvon puuduttamisen jälkeen. Aspiraatin ei tulisi olla tilavuudeltaan suurempi kuin 0.3–0.5 ml, jottei luuydinsolukko laimenisi liikaa perifeeriseen vereen. Luuydinnäyte *tyhjennetään ruiskusta* välittömästi aspiraation jälkeen 3.5 % Na -sitraattiliuosta sisältävälle kellolasille. Nopealla työskentelyllä pyritään välttämään näytteen hyytyminen.
3. Näytettä sekoitetaan varovasti pyörittämällä kellolasia. Aspiroidun näytteen määrä ja laatu arvioidaan ja ilmoitetaan *lääkärille*, onko näyte riittävä.
4. Luuydinpartikkelit poimitaan näytteenkeräilykärjellä kellolasin reunalle. Luuydinpartikkeleita tulee käsitellä varovasti solujen rikkoontumisen estämiseksi.
5. Näytteenkeräilykärjellä siirretään kellolasin reunalta 3-5 luuydinpartikkelia ja verta aluslasin keskikohdan ja nimipään välialueelle.
6. Puhdas aluslasi asetetaan näytteen päälle ja lasia vedetään ilman varsinaista puristusta nimipäästä poispäin.
7. Valmistetaan 6 – *8* puristevalmistetta, mikäli luuydinpartikkeleita riittää.
8. Valmisteet on ilmakuivattava välittömästi ilmassa heiluttamalla tai puhallinta käyttäen (kylmä puhallusilma), *jotta solumorfologia säilyy hyvänä*.

Major Version 5 effective on 6.4.2022

Valmisteisiin kirjoitetaan *tarkoitukseen soveltuvalla ohutteräisellä ja liuottimen kestävällä tussikynällä* hoitoyksikkö/*aluelaboratorio*, pvm, potilaan nimi, henkilötunnus sekä näytteenottopaikka (STP = sternaalipunktio tai CP = kristapunktio) siten, että tiedot ovat helposti luettavissa. Lasille tulee jäädä tilaa Näytenumerolle, joka merkitään *NordLab Oulun* Hematologian laboratoriossa.

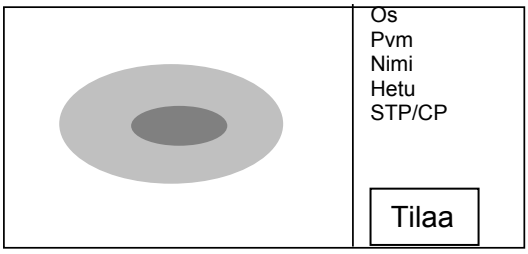

2 Luuytimen biopsianäytteen käsittely

1. Lääkäri ottaa luuytimen biopsianäytteen tavallisimmin suoliluun takaharjanteesta.
2. Luuytimestä leikattua lieriötä pyöritetään aluslasilla pinsettien avulla muutaman kerran. Näytteestä tehdään näin 3-4 valmistetta.
3. Valmisteet käsitellään ja merkitään kuten yllä on kuvattu, mutta näytteenottopaikaksi kirjoitetaan BIOPSIA.

3 Muutokset tässä versiossa

Siirretty uuteen NordLabin pohjaan.

Major Version 5 effective on 6.4.2022